

Sivistysvaliokunta
00102 Eduskunta

Asia: E 34/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: Vaikuttaminen EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehukseen 2021-

Viite: Sivistysvaliokunta perjantai 16.03.2018 klo 11:30 / E 34/2017 vp / Asiantuntijalausuntopyyntö: Suomen tarve ja mahdollisuudet menestyä nykyistä selvästi paremmin haettaessa tutkimus- ja innovaatorahoitusta EU:lta

Suomen hyvinvoinnin ja kestävän kasvun edellytyksenä on, että Suomessa harjoitetaan korkeatasoista ja vaikuttavaa tutkimusta. Tähän tarvitaan tutkimusta ja innovaatioita tukevaa kansallista rahoitusta ja EU-rahoitusta, jotka täydentävät toisiaan.

Muistiossa todetaan tavoitteeksi, että tutkimuksen ja innovaatioiden tulevassa puiteohjelmassa rahoituskehysten painopistettä siirretään entistä enemmän tukemaan talouskasvua, työllisyyttä ja osaamista. Tämän vuoksi tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen tulee seuraavassa rahoituskehyksessä asettua nykyistä suhteellisesti korkeammalle tasolle.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto pitää tavoitetta erittäin kannatettavana, mutta muistuttaa, että huipputasoinen tieteen on oltava myös seuraavan puiteohjelman peruspilari. Korkeatasoinen, pitkäjänteinen perustutkimus on tärkeä edellytys innovaatioille ja kestäväälle kasvulle. Keskittyminen korkean teknologisen kypsyyden (TRL) tutkimukseen perustutkimuksen kustannuksella johtaa jollakin aikavälillä väistämättä elinkeinoelämää ja kasvua tukevan tutkimus- ja innovaatio toiminnan köyhtymiseen sen perustan rapautuessa. On ensiarvoisen tärkeää, että perustutkimuksen rahoitus on riittävää ja että innovaatioekosysteemien toimintaa tuetaan rahoituksella tasapainoisesti. Ainoastaan siten voidaan väistää kuolemanlaakso, joka muuten syntyy perustutkimuksen ja siihen perustuvien kaupallisesti hyödynnettävien uusien tuotteiden, palvelujen ja prosessien välille. Suomessa yliopistojen yhteistyö ja vuorovaikutus yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kanssa on kansainvälisesti vertaillen vahvaa, ja kumppanuudet, innovaatiot ja vaikuttavuus perustuvat aina korkeaan tieteelliseen laatuun. Tätä voidaan pitää suomalaisena kilpailutekijänä ja vahvuutena, jonka avulla vahvistetaan edellytyksiä menestyä puiteohjelmarahoituskilpailussa myös tulevalta ohjelmakaudella.

Muistion mukaan puiteohjelmarahoituksen tulee täydentää, ei korvata kansallista tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitusta. UNIFI pitää tätä erittäin tärkeänä linjauksena. Kansallisen, erityisesti Suomen Akatemian tutkijalähtöisen vapaan tutkimusrahoituksen määrän kasvattaminen on välttämätöntä. Vain sen avulla voimme vahvistaa maamme tieteen laatua ja vaikuttavuutta ja menestyä eurooppalaisessa tutkimusrahoituskilpailussa.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf

Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2, 00130 Helsinki

Puhelin 050-522 9421 (toiminnanjohtaja), 050-370 7560 (johtava asiantuntija), 050-5858 565 (asiantuntija)

Sähköposti etunimi.sukunimi@unifi.fi www.unifi.fi

Tärkeä keino, jolla voidaan parantaa saantoa EU:n tutkimus- ja innovaatorahoitushauissa, on myös yliopistojen valtionrahoituksen perustan saattaminen nykyistä vakaammalle ja ennustettavammalle pohjalle. Viime vuosina yliopistojen perusrahoitusta on leikattu ja sen paikkaamiseksi on luotu erilaisia hankemuotoisia rahoituselementtejä. Kansalliset hankehaut ovat sitoneet yliopistoissa paljon henkilöresursseja, joita olisi muussa tapauksessa voitu kohdentaa muun muassa EU-rahoituksen hakemisen asiantuntijapalveluihin. Tulevalla puiteohjelmakaudella Suomen haasteena on vahvistaa puiteohjelman kustannus-hyötysuhdetta. Suomella ei ole varaa matalista onnistumisprosentteista syntyvään tuhlaukseen eikä hukattuihin tutkimusideoihin sen enempää tutkijan, instituution, valtion kuin koko Euroopan tasolla.

Merkittävä keino vahvistaa Suomen saantoa tulevasta puiteohjelmakaudesta on myös avoimuuden vahvistaminen. Avoimuus ja läpinäkyvyys kasvattavat suomalaisten ja eurooppalaisten tutkijayhteisöjen kilpailukykyä sekä lisäävät tutkimuksen luotettavuutta ja vaikuttavuutta. Avoimuus luo uusia yhteistyön ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia tutkijoille, julkisyhteisöille, yrityksille, poliittisille päättäjille ja kansalaisille. Suomi tunnetaan avoimen tieteen edelläkävijänä ja kehittäjänä. Eurooppa tarvitsee holistisen tieteellisen kulttuurin muutoksen, ja seuraava puiteohjelma on avainasemassa tämän muutoksen käynnistämisessä. Esimerkiksi tieteellisten julkaisujen avoimen saatavuuden sekä tutkimusaineistojen avoimen saatavuuden ja käytön tukeminen ovat keskeisiä osatekijöitä tässä.

Valtioneuvoston selvityksessä todetaan, että sisällöllisten painopisteiden lisäksi toimivaltaisissa ministeriöissä tulee pikaisesti konkretisoida muita kuin selvityksessä jo mainittuja sisällöllisiä painotuksia mm. Suomen suhteellisen saannon kasvattamiseksi. Tämän lisäksi UNIFIn näkemyksen mukaan rahoituksen saantoa edistäisi nykyistä selkeästi tiiviimpi yhteistyö ministeriöiden ja rahoituksen hakijoiden, kuten yliopistojen, välillä erityisesti valmisteluaiheen vaikuttamistyössä ja edunvalvonnassa.

Helsingissä 15.03.2018

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf

Jukka Mönkkönen
puheenjohtaja

Leena Wahlfors
toiminnanjohtaja